

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecător: V.Jomiru-Niculiță)
Dosarul: nr. 2r-745/22
2-21181696-02-2r-04032022

DECIZIE

10 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Anatol Pahopol
Ruxanda Pulbere și Viorica Mihaila

Examinând fără participarea părților recursul declarat de avocatul Sergiu Vasiliu în interesele petiționarei Chiorescu Olga,

în cauza civilă la cererea depusă de petiționarul Chiorescu Olga, persoana interesată Direcția asistență socială privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă,

împotriva încheierilor Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 decembrie 2021 și 13 ianuarie 2022,

CONSTATĂ :

La 09 decembrie 2021, petiționara Chiorescu Olga, persoana interesată Direcția asistență socială a depus cerere privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 decembrie 2021 s-a dispus de a nu da curs cererii în cauză, potențialului petiționar fiindu-i explicată necesitatea înlăturării neajunsurilor. În acest sens, i-a fost acordat un termen de 20 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea respectivă.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 ianuarie 2022, s-a restituit cererea depusă de petiționarul Chiorescu Olga, persoana interesată Direcția asistență socială privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă. S-a remis petiționarului încheierea în cauză și cererea de chemare în judecată cu actele anexate. S-a explicat că restituirea cererii nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată cu aceeași acțiune cu același obiect și aceleași temeuri dacă au fost lichidate integral neajunsurile.

La data de 03 februarie 2022, avocatul Sergiu Vasiliu în interesele petiționarei Chiorescu Olga a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 ianuarie 2022, solicitând admiterea recursului, casarea

încheierilor Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 10 decembrie 2021 și 13 ianuarie 2022, cu remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

În argumentarea poziției sale a indicat că, la 09 decembrie 2021, Chiorescu Olga, reprezentată de avocatul Sergiu Vasiliu a depus cerere privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința soțului *****

Afirmă că, prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 10 decembrie 2021 s-a dispus de a nu da curs cererii în cauză, potențialului petiționar fiindu-i explicată necesitatea înlăturării neajunsurilor. Neajunsul constatat de instanță, pentru înlăturarea căruia s-a oferit un termen de 20 zile constă în neprezentarea raportului de expertiză extrajudiciară.

Comunică că, la 10 ianuarie 2022, avocatul petiționarei a informat instanța despre imposibilitatea efectuării expertizei extrajudiciare a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurilor de ocrotire judiciară ***** , acest fapt nefiind imputabil lui Chiorescu Olga sau avocatului.

Reiterează că, imediat după recepționarea încheierii instanței, Chiorescu Olga, s-a adresat Serviciului de psihiatrie medico-legală din cadrul Centrului de Medicină Legală cu cerere privind efectuarea expertizei extrajudiciare - psihiatrice a lui *****

Specifică că, Registratura Serviciului, (tel.067715917 fax: 022-667756) a refuzat categoric primirea cererii și a restituit documentele medicale anexate, explicând în mod verbal că, Centrul de Medicină Legală nu este în drept să efectueze expertiza extrajudiciară a lui ***** deoarece acesta este parte vătămată într-o cauză penală pendinte pe rolul Judecătorei Chișinău.

Invocă că, după intervenția avocatului, în discuția verbală cu șefa Secției Psihiatrie medico-legală staționară, dna Mardari Elena, aceasta din urmă, cu trimitere la art. 19 al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar a confirmat temeinicia refuzului în recepționarea cererii privind efectuarea expertizei extrajudiciare.

Sușine că, în circumstanțele create, când instituirea măsurilor de ocrotire judiciară este absolut necesară pentru valorificarea drepturilor lui ***** la ocrotire socială și medicală, petrecerea procedurilor de constatare a incapacității de muncă, stabilirea alocațiilor sociale pentru incapacitate de muncă, beneficierea de drepturile în cadrul relațiilor cu autoritățile statului, în instanțele de judecată, iar urmare a încheierii instanței din 10 decembrie 2021 de a nu da curs cererii și refuzului categoric al Centrului de Medicină Legală de a efectua o expertiză extrajudiciară, se generează o situație de risc în ce privește respectarea de către autoritățile statului a obligațiilor față de propriii cetățeni.

Relevă că, deși, existând norma indicată în alin.(2) al art.307 Cod procedură civilă, totuși în temeiul art.304 din același cod Instanța de judecată, din

oficiu sau la cererea participanților, în pregătirea cauzei către dezbateri judiciare, poate ordona efectuarea expertizei psihiatrice a persoanei fizice.

Menționează că, reieșind din prevederile legale citate, pornind de la importanța instituirii măsurilor de ocrotire judiciare în privința lui *****, care pe lângă faptul că este victima unei infracțiuni de tentativă de omor, a pierdut capacitatea de muncă, nu se poate deplasa desinestător, nu poate vorbi, nu are capacitate de a înțelege și a dirija acțiunile sale, riscă să nu poată beneficia de puținele garanții sociale și medicale, s-a solicitat instanței de a da curs cererii petiționarei Chiorescu Olga privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă, iar în cadrul pregătirii cauzei pentru dezbateri de a dispune expertiza psihiatrică a lui *****

Consideră încheierea instanței de judecată fiind neîntemeiată, prin urmare ilegală, afectând grav drepturile persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurilor de ocrotire judiciară, precum și a petiționarei Chiorescu Olga, urmând a fi casată, generată de interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept procesual și material.

Reiterează că, în acest context, este eronată concluzia instanței de fond privind coroborarea prevederilor art.307 cu dispoziția art. 171 CPC și reprezintă o aplicare eronată a normelor de drept procedural, or, dispozițiile capitolului XII ACȚIUNEA CIVILĂ, nemijlocit, prevederile art.art. 166, 167 CPC nu sunt aplicabile procedurii speciale pe care legislatorul le-a reglementat în anexarea raportului de expertiză extrajudiciară la cererea adresată instanței de judecată, este o condiție care rămâne la discreția petiționarului, iar legiuitorul a atenționat în acest sens doar asupra termenului de eliberarea a raportului cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii și nu a indicat prezentarea acestuia drept o condiție exhaustivă.

Invocă că, art.304 CPC prevede că instanța de judecată, din oficiu sau la cererea participanților, în pregătirea cauzei către dezbateri judiciare, poate ordona efectuarea expertizei psihiatrice a persoanei fizice. Astfel, expertiza psihiatrică poate fi executată atât extrajudiciar, cât și la cererea părților în cadrul examinării în instanța de judecată (extrajudiciar) partea rezervându-și dreptul de a solicita scutirea sau scutirea parțială la efectuarea expertizei în temeiul art.303 CPC, fiind în corespundere inclusiv cu principiul disponibilității în drepturi a participanților la proces.

Sușține că, instanța de fond eronat și nejustificat a concluzionat despre faptul că petiționara ar fi depus cererea fără respectarea prevederilor art. 166 și 167 alin.(l) lit.b), c) Cod de procedură civilă, prin urmare încheierea din 10.12.2021 prin care s-a dispus de a nu da curs cererii dar și încheierea subsecventă a judecătorului din 13 ianuarie 2021 prin care cererea înaintată de Chiorescu Olga, a fost restituită, fiind legate indisolubil una de alta sunt ilegale.

Menționează și faptul că, în situația în care instanța de fond eronat a considerat depunerea cererii fără respectarea prevederilor art. 166 și 167 alin. (1) lit.b), c) Cod de procedură civilă, prin restituirea cererii de chemare în judecată în prezenta speță, s-ar înfrânge principiul echității procedurii civile și îngrădi în mod inacceptabil și inadmisibil dreptul subiecților la un proces echitabil.

Conform prevederilor art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În această ordine de idei, Colegiul civil reține că Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat încheierea de restituire a cererii la data de 13 ianuarie 2022, la materialele cauzei nefiind anexate careva dovezi de recepționare a încheierii enunțate.

Corespunzător, instanța de recurs consideră recursul declarat la 03 februarie 2022, în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil consideră recursul întemeiat care urmează a fi admis, cu remiterea cauzei la rejudecare din următoarele considerente.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art.427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Instanța de recurs constată că, la 09 decembrie 2021, petiționara Chiorescu Olga, persoana interesată Direcția asistență socială a depus cerere privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă.

În baza art.166 al. (2) CPC, în cererea de chemare în judecată se indică:

a) instanța căreia îi este adresată;

b) numele sau denumirea reclamantului, domiciliul ori sediul lui, numărul de identificare de stat (IDNO) – pentru persoane juridice și întreprinzători individuali și numărul de identificare personal (IDNP) – pentru persoane fizice; dacă reclamantul este o persoană juridică, datele bancare, numele reprezentantului și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de reprezentant; dacă reclamantul locuiește în străinătate, adresa din Republica Moldova unde urmează a i se face comunicările despre proces;

b¹) numărul de telefon și alte date de contact ale reclamantului persoană fizică; numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor și alte date de contact ale reclamantului persoană juridică;

c) numele sau denumirea pârîtului, domiciliul ori sediul lui;

c¹) numărul de telefon, numărul de fax, poșta electronică sau alte date de contact ale pârîtului, în cazul în care reclamantul dispune de aceste date;

c²) numele, prenumele, adresa, numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor și alte date de contact ale reprezentantului reclamantului;

d) esența încălcării sau a pericolului de încălcare a drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale reclamantului, pretențiile lui;

e) circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretențiile și toate probele de care acesta dispune în momentul depunerii cererii;

e¹) lista probelor anexate;

e²) lista probelor reclamate;

e³) cererile de reclamare a probelor, efectuare a expertizei, numire/recuzare a expertului, alte cereri formulate;

f) pretențiile reclamantului către pârît;

g) valoarea acțiunii, dacă aceasta poate fi evaluată;

h) date despre respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară dacă pentru un astfel de litigiu îndeplinirea procedurii este prevăzută de lege sau de contractul părților;

i) documentele anexate la cerere.

Al.(3) din aceeași normă de drept stipulează că, cererea de chemare în judecată poate cuprinde și alte date, importante pentru soluționarea cauzei, precum și demersurile reclamantului.

Potrivit art.307 al.(1) CPC, cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciare trebuie să cuprindă:

a) date cu privire la identitatea persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire;

b) expunerea circumstanțelor, în sensul art.48²⁸ din Codul civil, care impun instituirea măsurii de ocrotire judiciare și argumentarea solicitării măsurii de ocrotire respective;

c) date cu privire la persoanele propuse a fi însărcinate cu ocrotirea;

d) date cu privire la persoanele care fac parte din anturajul persoanei fizice, enumerate la art.48³⁰ alin.(1) din Codul civil;

e) date cu privire la medicul care tratează persoana în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire și datele de contact ale acestuia, dacă îi sînt cunoscute solicitantului;

f) situația familială, financiară și patrimonială a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire judiciare, în măsura care îi este cunoscută.

Se reține că, prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Chișinău Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 10 decembrie 2021 s-a dispus de a nu da curs cererii în cauză, potențialului petiționar fiindu-i explicată necesitatea

înlăturării neajunsurilor. În acest sens, i-a fost acordat un termen de 20 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea respectivă.

Colegiul civil atestă că, neajunsul constat de instanță, pentru înlăturarea căruia s-a oferit un termen de 20 zile constă în neprezentarea raportului de expertiză extrajudiciară.

Ulterior, a fost depusă de avocat o cerere de înștiințare privind imposibilitatea efectuării expertizei extrajudiciare, datorită refuzului din partea Centrului de Medicină Legală a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurilor de ocrotire judiciară *****

Colegiul civil reține că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 ianuarie 2022, s-a restituit cererea depusă de petiționarul Chiorescu Olga, persoana interesată Direcția asistență socială privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă, în conformitate cu prevederile art. 171 alin.(2) CPC.

În conformitate cu prevederile 171 alin.(2) CPC, dacă persoana care a depus cererea îndeplinește în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătorească, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă și, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

În această ordine de idei, Colegiul civil consideră eronată concluzia primei instanțe de restituire a cererii depuse, or în conformitate cu prevederile art.304 alin.(1) CPC, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea participanților, în pregătirea cauzei către dezbateri judiciare, poate ordona efectuarea expertizei psihiatrice a persoanei fizice.

Totodată conform art.307 alin.(2) CPC, la cerere se va anexa raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii.

Potrivit art.6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către instanța independentă și imparțială instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Astfel, în circumstanțele potrivit normelor de drept enunțate, expertiza psihiatrică poate fi executată atât extrajudiciar, cât și din oficiu sau la cererea participanților în pregătirea cauzei către dezbateri judiciare, astfel Colegiul civil consideră prematură concluzia instanței de restituire a cererii depuse de petiționara Chiorescu Olga.

Din considerentele menționate, pentru a nu încălca dreptul recurentului reclamant la un proces echitabil, prevăzut de art.6 §1 CEDO, Colegiul civil,

comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral încheierile Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 decembrie 2021 și 13 ianuarie 2022, cu restituirea pricinii în instanța de fond, în același complet de judecată, la etapa de primire a cererii.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul Civil comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de avocatul Sergiu Vasiliu în interesele petiționarei Chiorescu Olga.

Se casează integral încheierile Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 decembrie 2021 și 13 ianuarie 2022, emise în cauza civilă la cererea depusă de petiționarul Chiorescu Olga, persoana interesată Direcția asistență socială privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă, cu restituirea cauzei în instanța de fond, în același complet de judecată, la etapa de primire a cererii.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Anatol Pahopol

Judecătorii

Ruxanda Pulbere

Viorica Mihaila